

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Postkolonial litteratur och samhällsförändring i *Allt går sönder*

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska läsa och analysera skönlitterära verk med utgångspunkt i olika perspektiv, till exempel postkoloniala, feministiska och historiska.

Eleverna ska också kunna analysera och värdera litteraturens innehåll och budskap utifrån samhälleliga, kulturella och historiska sammanhang.

Eleverna ska reflektera över och diskutera litteraturens roller i samhälle och kultur.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande.

Eleven kan i huvudsak följa skriftspråkets normer för språkriktighet.

Eleven kan läsa, reflektera över och göra enkla sammanfattningar av texter samt skriva egna texter som anknyter till det lästa.

[Gy 11, Svenska 1]

Lärrarledda instruktioner

1. Introduktion till *Allt går sönder* (10 min)

- Kortfattad presentation av författaren Chinua Achebe och bokens centrala teman.
- Sammanfattning av bokens handling och huvudperson, Okonkwo.
- Diskussion om postkolonialism och hur förändringar i samhällen påverkar individer.
- Introduktion till den kulturella bakgrunden och Ibofolket.

2. Diskussionsövning om kolonialism och tradition (15 min)

- Diskussion om hur den traditionella Ibo-kulturen skildras i boken.
- Jämför och kontrastera förändringarna som kommer med de koloniala makterna.
- Gruppera eleverna och be dem diskutera om det gamla samhället verkligen var bättre än det nya, eller om det fanns problem även innan

kolonialismen.

- Sammanfatta diskussionen och dra paralleller till andra historiska och samtida exempel på kolonialism.

3. Karaktärsanalyser (10 min)

- Dela in eleverna i grupper och låt dem analysera Okonkwos karaktär.
- Hur påverkar hans personlighet och hans syn på tradition hans handlingar och val i boken?
- Vad säger Okonkwos utveckling om den större samhällsförändringen?
- Grupperna presenterar sina analyser för klassen.

4. Reflektion kring bokens budskap (10 min)

- Be eleverna att reflektera över vad Achebe vill säga med *Allt går sönder*.
- Diskutera hur boken belyser den konflikt som uppstår när tradition och modernitet kolliderar.
- Knyt an till dagens samhälle och göra kopplingar till samtida frågor om kultur och identitet.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Postkolonial litteratur:** Förståelsen av hur koloniala maktstrukturer påverkar både de koloniserade och kolonialmakterna.
 - Achebe kritiserar både det traditionella Ibo-samhället och det koloniala samhällets skadliga effekter, vilket ger en komplex bild av kolonialismens inverkan.
- **Ibofolket och deras kultur:** Läsning av *Allt går sönder* ger en inblick i Ibo-samhällets traditioner, deras religion och sociala strukturer.
 - Diskussion om deras livsstil, normer och den betydelsefulla roll som traditioner spelar för att definiera identiteten.
- **Okonkwos karaktär:** Okonkwo, som är en symbol för det gamla samhället, är en komplex karaktär. Hans känsla för heder och rädsla för svaghet leder honom till drastiska åtgärder.
 - Hans utveckling genom boken speglar större sociala och politiska förändringar som äger rum under kolonialismen.

- **Kulturell förändring genom kolonialism:** Diskussion om hur de europeiska makterna försöker ersätta eller förtrycka lokala kulturer och religioner.
 - Boken visar på den konflikt som uppstår när dessa två världar kolliderar och förändrar både de individer som står mitt i förändringarna och samhällsstrukturerna.
- **Achebes kritik av kolonialismen:** Achebe ger en kritisk bild av kolonialiseringen, men också av de förlorade traditionerna i det förkoloniala samhället. Detta ger eleverna möjlighet att diskutera komplexa sociala och etiska frågor.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Postkolonialism	En teori och litterär tradition som undersöker de kulturella, ekonomiska och politiska effekterna av kolonialism på de koloniserade samhällena.	Från latin <i>post</i> (efter) och engelska <i>colonialism</i> (kolonialism).
Ibo	Ett folk och deras kultur i Västafrika, specifikt Nigeria, där boken utspelar sig.	Ordet kommer från det engelska ordet för folket, även om deras eget namn för sig själva är <i>Igbo</i> .
Kolonialism	En politisk och ekonomisk kontroll av ett land eller en region av en utländsk makt.	Från latin <i>colonia</i> (bosättning), vilket hänvisar till områden som erövrades och bosattes av en främmande makt.
Heder	Ett begrepp som relaterar till en individs eller grupps anseende och moral.	Från fornsvenska <i>heder</i> , som betyder ära eller respekt.
Traditionsbundet	Något som är djupt rotat i traditioner och kulturella normer.	Från latin <i>traditio</i> (överlämnande), vilket betyder att något förmedlas eller hålls vid liv genom generationer.

Diskussionsfrågor

A. Hur skulle Okonkwo ha agerat om han hade haft möjlighet att anpassa sig till de nya koloniala förhållandena? Skulle han ha kunnat förena sin tro på tradition med de förändringar som pågick?

B. Om du var en del av Ibofolket under denna tid, vilken sida skulle du stå på? Skulle du välja att hålla fast vid traditionerna eller acceptera de förändringar som de nya makterna förde med sig?

C. Hur ser du på Achebes kritik av både det gamla och det nya samhället? Kan vi jämföra detta med dagens samhälle där gamla traditioner och nya värderingar ofta kolliderar?

Aktivitet

Låt eleverna skapa en visualisering av bokens centrala konflikt mellan tradition och förändring. Detta kan göras genom att de ritar eller skriver en jämförelse mellan Okonkwos liv innan och efter den koloniala invasionen. Eleverna ska reflektera över hur deras egna samhällen hanterar tradition och modernitet. När de är klara får de presentera sina visualiseringar och diskutera sina tankar i grupper.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är huvudtemat i <i>Allt går sönder</i> ?	Huvudtemat är konflikten mellan tradition och förändring, särskilt i samband med kolonialismens inverkan på det ibo-samhället.
Vad betyder termen "postkolonialism"?	Postkolonialism undersöker de kulturella och politiska effekterna av kolonialism på de koloniserade samhällena.
Vilken betydelse har Okonkwos karaktär för bokens tema?	Okonkwos karaktär representerar det gamla samhället, och hans tragiska öde speglar de stora förändringarna som pågår i samhället.
Hur påverkar kolonialismen samhället i <i>Allt går sönder</i> ?	Kolonialismen förvandlar samhället genom att ersätta traditionella värderingar och strukturer med västerländska idéer och normer.
Vad betyder det att vara "traditionsbunden"?	Att vara traditionsbunden innebär att man följer gamla seder och kulturella normer som definierar ett samhälle eller en individ.
Vad betyder heder för Okonkwo?	Heder är centralt för Okonkwos identitet och han är villig att gå långt för att bevara sin ära.
Hur speglar Achebe kritik mot både det gamla och nya samhället?	Achebe visar att inget system är perfekt, men att de nya makternas oförsonlighet skapar allvarliga problem.

Fråga

Vad är den största konflikten i boken?

Svar

Den största konflikten är mellan tradition och förändring, där huvudpersonen Okonkwo kämpar för att behålla sina traditioner medan samhället förändras.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en uppsats om hur *Allt går sönder* belyser frågor om kulturkollision och identitet. De ska analysera hur kolonialismens inflytande påverkar både individen och samhället och reflektera över paralleller till dagens globala samhälle. Uppgiften ska vara mellan 800 och 1000 ord och inkludera exempel från boken samt externa källor som stödjer deras resonemang.

Citat

"The world is not the way it was in the past." - Chinua Achebe, *Things Fall Apart* (1958)

Detta citat beskriver förändringens kraft, något som ligger i centrum för bokens tematik. Achebe understryker hur världen, både på individ- och samhällsnivå, förändras radikalt, särskilt när det gäller kolonialismens effekter på traditionella samhällen.

Tags: [Gymnasiet](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)